

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(382)

33. posiedzenie
Komisji Rodziny i Polityki Społecznej
w dniu 13 września 2006 r.

VI kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Macedonii o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie dnia 6 kwietnia 2006 r. (druk nr 230).
2. Uchwała komisji w sprawie pomocy materialnej dla ubogich kobiet w ciąży.
3. Sprawy różne.

(Początek posiedzenia o godzinie 16 minut 40)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Antoni Szymański)

Przewodniczący Antoni Szymański:

Otwieram posiedzenie Komisji Rodziny i Polityki Społecznej.

Proszę panów senatorów, którzy nie uczestniczą w pracach komisji... Dziękuję bardzo, to posiedzenie już jest troszkę opóźnione ze względu na burzliwe prace połączonych komisji.

Witam państwa raz jeszcze, panów senatorów, przedstawicieli Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Proszę państwa w programie posiedzenia komisji są dwa punkty: pierwszy to ratyfikacja umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Macedonii o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie 6 kwietnia 2006 r., a drugi to projekt uchwały naszej komisji w sprawie pomocy materialnej dla ubogich kobiet w ciąży.

Czy są jakieś uwagi odnośnie do posiedzenia komisji? Nie.

Wobec tego przejdziemy do punktu pierwszego, czyli ratyfikacji umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Macedonii.

Proszę pana ministra o przedstawienie nam tej umowy.

**Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej
Kazimierz Kuberski:**

Dziękuję bardzo. Postaram się nie zwiększać opóźnienia prac komisji i przedstawić to krótko.

Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Przedmiotem naszych obrad i mojej rekomendacji przyjęcia projektu ustawy jest umowa podpisana w Warszawie 6 kwietnia bieżącego roku między Rzeczpospolitą Polską a Macedonią. Umowa ta zastępuje umowę o ubezpieczeniu społecznym zawartą w roku 1958 pomiędzy Polską a ówczesną Ludową Republiką Jugosławii. Lata, które minęły od roku 1958, znacznie zmieniły rzeczywistość społeczną i ekonomiczną w obu naszych krajach, i w ogóle Europie, i dlatego tamta ustawa – oprócz tego, że nie ma już Republiki Jugosławii – musi być zmieniona i dostosowana do naszych systemów oraz potrzeb ubezpieczonych, do współczesnych realiów społecznych i ekonomicznych.

Umowa jest skonstruowana zgodnie z konwencją umów o zabezpieczeniu społecznym stosowanych w krajach Unii Europejskiej. Przypomnę, że od 2005 r. Macedonia uzyskała status kraju kandydackiego do Unii Europejskiej, a więc wcześniej czy później zasady unijne będą stosowane. Zastosowanie takiej umowy wcześniej pozwoli

nam później łatwo wejść w tryby unijne, tak wskazują doświadczenia z poprzednio zawartych umów.

Różnice pomiędzy obecnie podpisaną umową a umową z 1958 r. polegają głównie na rozszerzeniu uprawnień osób, które będą z niej korzystały. Mianowicie rozszerza ona zapisy o regulację dotyczące zasiłków dla bezrobotnych, ochrony danych osobowych, prawa wyboru przez przedstawicieli misji dyplomatycznych systemu prawnego, któremu będą podlegać w zakresie ubezpieczenia społecznego, oraz określenia okresu delegowania do wykonywania pracy na terytorium drugiego państwa. To są nowe zapisy.

Jest jeszcze jedna rzecz, najistotniejsza i zmieniona w sposób zasadniczy, mianowicie zasada sumowania świadczeń. W poprzedniej umowie osoba ubezpieczona, jeśli nabyła pełne prawo do emerytury w jednym kraju, mogła dostać jedną emeryturę składającą się z dwóch części, zebranych w Jugosławii i Polsce, nigdy nie mogło to być więcej niż jedna emerytura, składająca się proporcjonalnie... Natomiast zgodnie z przepisami tej umowy będzie można, jeżeli świadczeniobiorca uzyska prawo do pełnej emerytury w jednym z krajów, otrzymać pełną emeryturę z danego kraju i tę część, którą wypracował w drugim kraju, czyli uprzednio suma była równa jeden, powiedzmy, teraz to będzie jeden plus cząstka, tak że będzie to korzystne dla osób, których ta umowa dotyczy.

Jeżeli chodzi o skutki finansowe, nie przewidujemy znacznych kosztów po stronie polskiej. Mamy szacunki, że liczba świadczeń przyznanych przez polskie organy rentowe wynosi czterysta pięćdziesiąt dziewięć, taki krąg osób obejmie ta umowa. W związku ze zmianami przewidujemy wzrost kosztów po stronie polskiej o 183 tysiące zł rocznie: 131 tysięcy zł w zakresie świadczeń emerytalnych i rentowych oraz 52 tysiące zł w zakresie świadczeń zdrowotnych. Wydatki te znajdują pokrycie: pierwsze – w Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, drugie – w budżecie państwa. To są najistotniejsze postanowienia tej umowy.

Rekomenduję Wysokiej Komisji przyjęcie tego projektu ustawy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dziękuję panu ministrowi za przedstawienie projektu ustawy.

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Bardzo proszę panów senatorów.

Rozumiem, że jest to standardowa umowa, mieliśmy na posiedzeniach komisji kilka tego rodzaju ustaw i projektów, które się pojawiły w innych sytuacjach i były to bardzo podobne rozwiązania, stąd brak głosów w dyskusji.

Chciałbym tylko zapytać: czy takie umowy zawarte w ostatnim czasie, bo w tym roku również takie umowy zostały zawarte, spowodowały skutki większe, niż resort przewidywał, myślę o skutkach finansowych, ewentualnie społecznych, jeżeli takie były, czy też zapowiedzi resortu były trafne? Tutaj też widzimy, że kwota nie jest wysoka. Jak to jest obecnie w odniesieniu do tamtych spraw?

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej

Kazimierz Kuberski:

W tym roku to jest druga taka umowa, pierwsza była zawarta z Bułgarią. Kwestie kosztów finansowych związanych z umową z Bułgarią są jeszcze mniejsze niż w przypadku Macedonii, myśmy przewidywali nawet większe koszty.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, oczywiście, ta umowa jeszcze nie weszła w życie. No, ta też wejdzie w życie dopiero od przyszłego roku, tak że jesteśmy nawet pod kreską, bo myśleliśmy, że uda nam się więcej takich umów zawrzeć. Mamy rozpoczęte negocjacje z Kanadą, przewidujemy rozpoczęcie negocjacji z Stanami Zjednoczonymi i Australią. Tam już pewnie będą to wyższe kwoty, ale jak mówię, na razie jesteśmy na etapie rozpoczynania negocjacji bądź na ich wczesnym etapie.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Czy ktoś z panów senatorów chciałby jeszcze zabrać głos?

Ja chciałbym jeszcze prosić o wyjaśnienie. To jest standard pewnej umowy, tego rodzaju umowy są w Unii Europejskiej i takie zasady są przyjmowane, i stąd wynika, żeby ten standard stosować?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Kazimierz Kuberski: Tak jest.)

Myślę, że mamy jasność w tej kwestii. Panowie senatorowie nie zgłaszają się z pytaniami ani wypowiedziami, wobec tego przejdziemy do głosowania. Chciałbym zaproponować pozytywne zaopiniowanie ustawy.

Kto z panów senatorów jest za pozytywnym zaopiniowaniem przez komisję ustawy zawartej w druku nr 230? Proszę o podniesienie ręki.

Jednogłośnie za. Dziękuję bardzo.

Pozostaje nam wybór osoby, która będzie sprawozdawcą. Bardzo proszę o propozycje.

Mogę być sprawozdawcą w tej sprawie, jeśli panowie senatorowie się zgodzą.

Jest na to zgoda, Panie Senatorze?

(Głos z sali: Tak, tak.)

Tak? Dziękuję bardzo.

Dziękuję panu ministrowi i dziękuję bardzo pani za przedstawienie sytuacji.

Mamy jeszcze jeden punkt porządku, który dotyczy pomocy materialnej dla ubogich kobiet w ciąży. Pozwólcie państwo, że zreferuję ten temat, o którym już mówiliśmy.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję bardzo, przepraszam jeszcze raz za opóźnienie, nie przewidzieliśmy, że tak burzliwa będzie dyskusja w sprawie uchwały.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, dziękuję bardzo.

(Głos z sali: Do widzenia.)

Do widzenia.

Chciałbym przypomnieć, że o problemie pomocy dla kobiet w ciąży, które są w trudnej sytuacji materialnej, mówiliśmy parokrotnie, między innymi na poprzednim posiedzeniu komisji w ramach spraw różnych. Skąd on wynika? On wynika przede wszystkim stąd, że konstytucja zobowiązuje do szczególnej pomocy kobietom będącym w ciąży, jak również po urodzeniu dziecka, a ustawa o planowaniu rodziny mówi bardzo wyraźnie, że ten obowiązek ma być przez państwo realizowany. Otóż w 1993 r., kiedy ta ustawa została przyjęta, po kilku miesiącach przyjęto rozporządzenie, na którego podstawie kobiety w trudnej sytuacji materialnej uzyskiwały pomoc materialną, prawną, pedagogiczną. Różne perturbacje były związane z tym rozpo-

rządzeniem, ono przez lata fluktuowało – zmniejszono tę pomoc, aż doszło do tego, że w ubiegłej kadencji Sejmu przy uchwalaniu pierwszego budżetu zrezygnowano ze szczególnej pomocy dla kobiet w ciąży. Ja to traktuję jako niewypełnianie zobowiązań ustawowych, jak również konstytucyjnych. Mając na uwadze, że kobieta w ciąży musi dbać zarówno o siebie, jak i o nienarodzone jeszcze dziecko, no, ta pomoc jednak powinna mieć miejsce.

W związku z tym kierujemy do pana premiera uchwałę w sprawie tego, żeby rozważyć tę pomoc. Przedstawiamy też pewną argumentację, mianowicie, że mamy na uwadze szczególne położenie kobiet, które są w trudnej sytuacji, a są w ciąży, i ze względu na ochronę socjalną, psychologiczną tych kobiet, jak również ochronę zdrowia obojga, zarówno matki, jak i dziecka, tego rodzaju pomoc jest bardzo potrzebna. To jest treść tej uchwały.

Czy ktoś z panów miałby do niej uwagi? Czy są jakieś wnioski w tej sprawie?
Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Bożena Langner:**

Ja tylko chciałabym państwu podpowiedzieć, że ponieważ w uchwale pojawia się odesłanie do konkretnej ustawy i artykułów, to znaczy do art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, a tam właśnie, jeśli chodzi o pomoc dla kobiet w ciąży, następuje odesłanie do zasad określonych w ustawie o pomocy społecznej, może byście państwo jednak rozważyli – bo ja rozumiem pogląd i nastawienie – sformułowanie „niewystarczające realizowanie” czy też „niewystarczające do potrzeb”, bo nie można postawić zarzutu, który byłby prawdziwy, że ustawa o pomocy społecznej w odniesieniu do kobiet w ciąży w ogóle nie funkcjonuje, ona oczywiście funkcjonuje, tylko to, co z tego wynika, nie spełnia oczekiwań społecznych, więc jest po prostu niewystarczające. Chodziłoby właśnie o takie na przykład słowo lub też będące w tym duchu.

I jeszcze tylko drobne uwagi dotyczące szyku: ustawa z dnia, potem nazwa – taka kolejność – potem adres publikacyjny, a co do artykułu, który wskazujemy, to może dać na początku: na niewystarczające realizowanie zapisów art. 2 itd. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dziękuję bardzo.

Ja przyjmuję te uwagi i zgłaszam je jako autopoprawkę.

Jednocześnie chciałabym zwrócić uwagę, że mówimy tu o pomocy materialnej, finansowej, bo oczywiście pomoc prawna, na przykład, jest realizowana, tego nie zmieniono, nie stawiam zarzutu, że tego nie ma. Poza tym oczywiście można się dopatrzeć, że jakaś pomoc materialna jest, ale szczególnej pomocy nie ma, więc ze względu na czytelność powiedziałabym: niewystarczające czy dalece niewystarczające, żeby to wzmocnić.

Czyli proponuję taką autopoprawkę: dalece niewystarczające realizowanie zapisów ustawy itd., prawda, wraz z szykiem, który pani zaproponowała.

Czy są jeszcze jakieś uwagi? Nie.

Wobec tego przejdziemy do głosowania nad uchwałą naszej komisji w sprawie pomocy materialnej dla ubogich kobiet w ciąży, ze zgłoszonymi poprawkami.

Kto z panów senatorów jest za podjęciem tej uchwały?

Dziękuję bardzo. Jednogłośnie za.

Czy w sprawach różnych są jakieś uwagi?

Bardzo proszę, pan senator Kogut.

Senator Stanisław Kogut:

No, ja przepraszam, ale musiałem być na posiedzeniu rady społecznej do spraw sportu osób niepełnosprawnych, co wcześniej ustaliłem, i tak się zbiegły terminy. Tam dzisiaj padła propozycja, żeby zorganizować konferencję na temat roli mediów w promowaniu sportu osób niepełnosprawnych. Są już przygotowywane tematy i do końca września będą gotowe. Czy jak będzie konferencja 7 listopada, nie można by było tych tematów po prostu dołożyć do harmonogramu naszej konferencji? Bo jest ustalenie, że później minister sportu poprosi redaktorów naczelnych, żeby ustalić zasady współpracy. To tyle, bo wiem, że siódmego jest konferencja.

Przewodniczący Antoni Szymański:

Dziękuję bardzo.

Sytuacja, jeśli chodzi o dzisiejsze posiedzenie połączonych prezydiów i zintegrowany system wsparcia osób niepełnosprawnych oraz działania naszej komisji, jest taka: na poprzednim posiedzeniu prezydiów podjęto decyzję, a dzisiaj ją potwierdzono, że mamy trzy konferencje w roku bieżącym – w listopadzie będą dwie konferencje, seminaria, jedna będzie dotyczyła sytuacji polskiej, druga doświadczeń brytyjskich i amerykańskich, a trzecia odbędzie się 1 grudnia, czyli mamy trzy konferencje. Organizowanie w tej sytuacji czwartej konferencji w tym roku, no, byłoby bardzo trudne, bo myśmy zorganizowali w tym roku już dwie konferencje, skutecznie, bo one były dobrze przyjęte, a na końcówkę roku mamy przewidziane jeszcze trzy konferencje. Dzisiaj spotkaliśmy się między innymi z przedstawicielami ambasady brytyjskiej, która wchodzi w tę historię, że tak powiem. Konferencję 1 grudnia, dużą, organizujemy w Sali Kolumnowej Sejmu. Tak więc byłoby to trudne, zwłaszcza że ta propozycja szczegółowa, no, trzeba by się zastanowić, ale jednak troszkę od tego odbiega, bo to byłoby pewne ukazanie się czy promocja, a celem naszych sympozjów jest wypracowanie rekomendacji dla właściwych rozwiązań prawnych, jeśli chodzi o osoby niepełnosprawne. No więc ja sądzę, że dla nas byłoby to trudne w tym roku, tym bardziej że mamy zaległe jeszcze inne konferencje, które już były zgłoszone i zostały zaakceptowane przez komisję. No ale trzeba się zastanowić, czy nasza komisja, czy może komisja edukacji i sportu, jeżeli nie ma w tym roku żadnych konferencji.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No, można się zastanawiać. Mnie się wydaje, że jest dość trudna sytuacja, skoro mamy w listopadzie dwie konferencje, a w grudniu jedną, dużą, w wigilię światowego dnia osób niepełnosprawnych, gdzie nasze zaangażowanie będzie duże, stąd kolejne posiedzenia prezydiów.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak?

Czy są jeszcze jakieś sprawy?

Ja jeszcze tylko powiem, że jeśli chodzi o tematy tej pierwszej konferencji, tego sympozjum, to w tych dniach chciałbym, żebyśmy się spotkali, na króciutko, żeby panowie zaakceptowali propozycje odnośnie do tego, co tam będzie, oraz osoby, które będą występować, bo dopracowujemy w tej chwili różne rzeczy w tej sprawie.

Dziękuję bardzo.

(Koniec posiedzenia o godzinie 16 minut 56)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Administracyjne, Dział Wydawniczy

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851